

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2025

ARA ART z. s.

◀◀ Od příběhů k akci,
od akce ke změně.

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE ARA ART, DAVIDA TIŠERA

Když jsme ARA ART zakládali, nevznikal žádný velký strategický plán. Vznikala potřeba. Potřeba mít vlastní prostor, vlastní hlas a možnost mluvit o věcech, které tehdy skoro nikdo slyšet nechtěl.

Za ty roky jsme se mnohokrát změnili. Vyrostli jsme z malé organizace v respektovanou

instituci, která propojuje kulturu, lidská práva, vzdělávání, advokacii a přímou pomoc lidem. A přesto se podle mě nezměnilo to nejdůležitější.

Pořád děláme věci, protože víme, že chybí. Ne proto, že se zrovna hodí do grantové výzvy nebo že dobře vypadají ve strategii.

Když vidíme problém, pojmenujeme ho. Když někde chybí prostor, snažíme se ho vytvořit. Když systém selhává, nechceme lidem jen vysvětlovat, jak se s tím mají smířit. Chceme ten systém měnit.

Právě to pro mě ARA ART znamená. Nejsme organizací, která chce být za každou cenu pohodlná a přijatelná pro všechny. Nikdy jsme jí nebyli. Vstupujeme do témat, která jsou citlivá, politická a někdy nepřijemná. Mluvíme

o rasismu, homofobii, diskriminaci, chudobě, nerovném přístupu i o selhávání institucí. Zároveň ale ukazujeme něco, na co se často zapomíná. Romská společnost není jen souborem problémů, které má někdo řešit. Je plná talentu, kreativity, síly a lidí, kteří dokážou sami určovat, kam chtějí směřovat.

Uplynulý rok mi znovu ukázal, že naše práce má smysl. Ne proto, že jsme zrealizovali určitý počet projektů, akcí nebo workshopů. Ale protože za nimi stojí konkrétní změny a konkrétní lidé. Někdo poprvé požádal o pomoc. Někdo našel odvahu mluvit o své identitě. Někdo dostal prostor na jevišti. Někdo díky našim aktivitám pochopil, že předsudek, který považoval za samozřejmost, není samozřejmý.

To jsou pro mě skutečné výsledky. Samozřejmě nejsme dokonalí. Děláme chyby, učíme se a někdy jdeme cestou, kterou musíme za pochodu měnit. Ale jednu věc vím jistě. Neztratili jsme odvahu.

A v době, kdy se nenávidí stále častěji převléká za svobodu slova, rasismus za politický názor a lhostejnost za pragmatismus, je odvaha podle mě důležitější než kdy dřív.

Děkuji celému týmu ARA ART. Lidem, kteří s námi spolupracují. Těm, kteří nás podporují. A především těm, kteří nám důvěřují i ve chvílích, kdy je pro ně těžké důvěřovat komukoliv.

ARA ART za sebou má velký kus cesty. A rozhodně jsme ještě neskončili.

Kultura

Kultura je pro nás mnohem víc než umění. Je prostorem pro sdílení příběhů, uchovávání paměti, posilování identity i vytváření vizí budoucnosti. Právě prostřednictvím kultury otevíráme dialog mezi romským národem a většinovou společností, a vytváříme tak příležitosti k vzájemnému porozumění.

Rok 2025 byl pro ARA ART nejen rokem významných kulturních událostí, ale také obdobím posilování partnerství a spolupráce napříč českou kulturní scénou. Vedle rozvoje dlouhodobých projektů jsme navázali nová partnerství s významnými kulturními institucemi a festivaly. Významným milníkem byla spolupráce

s **Národním divadlem** při pořádání galavečera Mezinárodního dne Romů na Nové scéně a rozvoj spolupráce s festivalem **Colours of Ostrava**. Propojili jsme se i s dalšími kulturními partnery, kteří společně s námi usilují o větší viditelnost a zastoupení romské kultury ve veřejném prostoru.

Důležitým krokem bylo také zahájení činnosti **Platformy pro zachování a rozvoj kultury Romů**, která pod hlavičkou ARA ART propojuje romské a proromské organizace z různých regionů České republiky. Platforma vytváří prostor pro sdílení zkušeností, vzájemnou podporu v prosazování systémových změn v oblasti kultury s cílem posílit podmínky pro rozvoj romského umění a organizací, které jej podporují.

Rok 2025 přinesl řadu významných kulturních událostí – od oslav Mezinárodního dne Romů s tématem FUTUROMA, přes regionální festivaly ARA FEST, až po divadelní představení a výstavy. Vedle prezentace současného romského umění jsme se věnovali také rozvoji historické paměti romského národa – připravili jsme události ke Dni romského odboje, pietní připomínku na Den romského holokaustu a oslavy Mezinárodního dne Romů a romského jazyka.

Naše kulturní aktivity během roku oslovily tisíce návštěvníků a znovu potvrdily, že romská kultura je živou, inspirativní a neoddělitelnou součástí kulturního života lidí v České republice.

10 000+

návštěvníků kulturních akcí

11

11. ročník
národních
oslav MDR

8 500

návštěvníků
ARA FESTŮ

17 000+

online zhlédnutí

5

výstav ve 3
městech

2

regionální
festivaly romské
kultury

11

organizací v Kulturní platformě

4

významné dny
romského
národa

8

workshopů
pro mladé
Romky a Romy

Romská kultura na Nové scéně
Národního divadla

MEZINÁRODNÍ DEN ROMŮ

Jedenáctý ročník oslav Mezinárodního dne Romů proběhl ve dnech 2. – 8. dubna 2025. Nesl se v tématu FUTUROMA, které představovalo vizi budoucnosti, ve které romská kultura není pouze součástí historie, ale aktivně spoluutváří podobu současné i budoucí společnosti. Oslavy opět nabídly týdenní program propojující hudbu, výtvarné umění, vzdělávání, veřejnou diskusi i společenská setkání.

Oslavy byly slavnostně zahájeny 2. dubna na rezidenci velvyslance Norského království za účasti významných osobností veřejného života. Součástí programu bylo také první oficiální setkání Platformy pro zachování a rozvoj kultury Romů. Na prvním setkání si přítomní kulturní aktéři z celé ČR vytyčili důležité oblasti prosazování systémových změn v oblasti kulturní politiky a podpory rozvoje romského umění.

Významnou součástí ročníku byly také výtvarné projekty. Na Náměstí Václava Havla byla instalována výstava **FUTUROMA 2.0** autora Maxima Muchowa, na Nové scéně Národního divadla vznikla audiovizuální instalace Časová schránka **FUTUROMA 2050** výtvarníka Luboše Kotlára a v galerii Artivist Lab byla otevřena výstava **Avindo** autorky Moniky Kováčové.

Vyvrcholením celého týdne byl slavnostní galavečer, který se 8. dubna uskutečnil na

Nové scéně Národního divadla. Spolupráce s Národním divadlem představovala významný symbol uznání romské kultury jako plnohodnotné součásti českého kulturního prostoru. Na jevišti vystoupili přední romští umělci a umělkyně současné generace a galavečer se stal důstojným završením oslav romské identity, kultury a historie. Celý program navštívilo přibližně 1 500 diváků a online přenosy zaznamenaly více než 17 000 zhlédnutí.

<DEN ROMSKÉHO ODBOJE>

Dne 16. května 2025 jsme si ve spolupráci s organizací Centrum Inclusio v Plzni připomněli Den romského odboje, významný den romských dějin vztahující se k odporu Romů a Sintů proti nacistické perzekuci. V prostorách obchodního centra Plzeň Plaza byla instalována výstava věnovaná Josefu Serinkovi, jedné z nejvýraznějších osobností romského protinacistického odboje na území bývalého Československa.

Výstava představila životní příběh Josefa Serinka, který po útěku z pracovního tábora v Letech u Písku působil jako partyzánský velitel na Vysočině a aktivně se zapojil do ozbrojeného odporu proti nacistickému režimu. Součástí

expozice byly také informační panely věnované samotnému Dni romského odboje a historickým souvislostem romského odporu během druhé světové války.

Cílem akce bylo přiblížit široké veřejnosti často opomíjenou kapitolu romských dějin a připomenout, že Romové nebyli pouze oběťmi nacistické perzekuce, ale také aktivními účastníky boje za svobodu. Díky umístění výstavy ve veřejně přístupném prostoru se podařilo oslovit široké spektrum návštěvníků a podpořit veřejnou debatu o významu historické paměti a romského odboje.

LEPERIBEN – MY NEZAPOMÍNÁME

Ve dnech 1.–2. srpna 2025 jsme uspořádali pietní projekt Leperiben: My nezapomínáme, věnovaný připomínce romských obětí nacismu a romského holokaustu. První den programu proběhl v prostoru Artivist Lab a Kampusu Hybernská. Součástí byla vernisáž výstavy Leperiben, která reflektovala způsoby zobrazování romského holokaustu v současném romském umění. Návštěvníci se mohli zúčastnit komentované prohlídky s autory výstavy, odborných diskusí zaměřených na historickou paměť a její význam pro současnou společnost a byla představena nová publikace. Druhý den se uskutečnila pietní událost v Atriu Žižkov.

Program zahrnoval scénické vyprávění autentických příběhů přeživších, živou hudbu a tradiční čtení jmen romských obětí holokaustu významnými osobnostmi veřejného života z řad Romů i neromů.

Pietní setkání spojilo vzpomínku, umění a veřejnou reflexi a připomnělo význam historické paměti pro současnou romskou identitu. Akce navštívilo přibližně 350 – 450 návštěvníků.

MEZINÁRODNÍ DEN ROMSKÉHO JAZYKA

Oslavy Mezinárodního dne romského jazyka probíhaly v roce 2025 v několika městech České republiky. Hlavní program se uskutečnil 5. listopadu v Praze v Lichtenštejnském paláci ve spolupráci s Úřadem vlády ČR a Úřadem vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny.

Celodenní program nabídl odbornou diskuzi věnovanou současnému postavení romštiny v České republice a Evropě, jejímu využití ve vzdělávání i otázkám její budoucnosti. Součástí programu byla také divadelní představení Pal e marikl'i a série autorských čtení romských autorek a autorů.

Další akce proběhly v Rokycanech, Jablonci nad Nisou, Písku a Ostravě ve spolupráci s partnerskými organizacemi. Program tvořila autorská čtení, komunitní setkání, koncerty živé hudby a aktivity podporující používání romštiny mezi mladou generací. Oslavy zdůraznily význam romského jazyka jako nositele kulturní identity, historické paměti i mezigeneračního dialogu.

ARA FESTY 2025

V roce 2025 jsme realizovali dva multižánrové festivaly romské kultury ARA FEST – v Plzni a Ostravě. Festivaly nabídly kombinaci koncertů, výstav, workshopů pro děti a mládež i komunitních aktivit a opět vytvořily prostor pro setkávání romské komunity a široké veřejnosti.

ARA FEST Plzeň se konal ve dnech 3.–5. července 2025. Festival zahájila výstava

Úspěšní Romové z Plzně a okolí autora Lukáše Houdka, která představila portréty inspirativních romských osobností a upozornila na jejich přínos společnosti. Program dále nabídl kreativní workshopy pro děti a mládež, klubový koncert skupiny Sabinov Band a velký open-air koncert na Náměstí Republiky. Na hlavním pódiu vystoupili Vanesa Horáková, Ondra Gizman ml., Ritmo Gitano, Suno Band, Adam Hlůžek a další umělci.

ARA FEST Ostrava proběhl ve dnech 10. – 12. července 2025. Součástí festivalu byla výstava Kosmos výtvarníka Maxima Muchowa v Galerii Díra, workshopy pro děti a mládež v komunitním centru Dělnická, klubový koncert a závěrečný open-air program na Náměstí Svatopluka Čecha. Vystoupili například Anička Oláhová, Talizman Band, Ritmo Gitano, Petra Gelbart a 4GypsySoul. Oba festivaly dohromady přilákaly přibližně 8 500 návštěvníků a potvrdily

význam ARA FESTŮ jako jedné z největších přehlídek současné romské kultury v České republice.

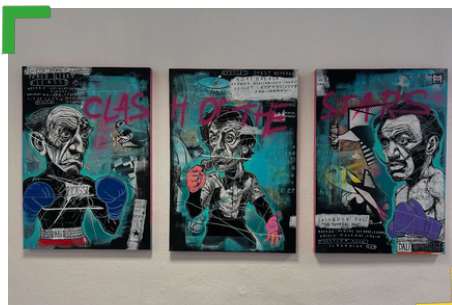

< GALERIE PHUNDRADO VUDAR / OTEVŘENÉ DVEŘE >

Galerie Phundrado Vudar pokračovala i v roce 2025 v prezentaci romského výtvarného umění a společensky angažovaných výstav ve veřejném prostoru i galerijním prostředí.

V květnu byla v Plzni uvedena výstava Romský odboj, která připomněla zapojení Romů do protinacistického odboje během druhé světové války. V červenci následovala výstava Úspěšní Romové z Plzně a okolí autora Lukáše Houdka, představující inspirativní romské osobnosti regionu.

V Ostravě byla v červenci otevřena výstava Kosmos výtvarníka Maxima Muchowa, která prostřednictvím osobních a symbolických motivů zkoumala témata identity, jinakosti a hledání vlastního místa ve společnosti.

V Praze galerie představila výstavu Leperiben reflektující současnou uměleckou zpracování romského holokaustu a v prosinci výstavu „Co všechno jsou Předlice?“, která vznikla ve spolupráci s dětmi a mladými lidmi a zachycovala jejich pohled na komunitu, místo, ve kterém vyrůstají, i proměny veřejného prostoru.

Romský odboj

16.–30. 5. 2025,
Plzeň Plaza, Plzeň

Úspěšní Romové z Plzně a okolí

– Lukáš Houdek
3.–17. 7. 2025, Plzeň

Výstava Kosmos

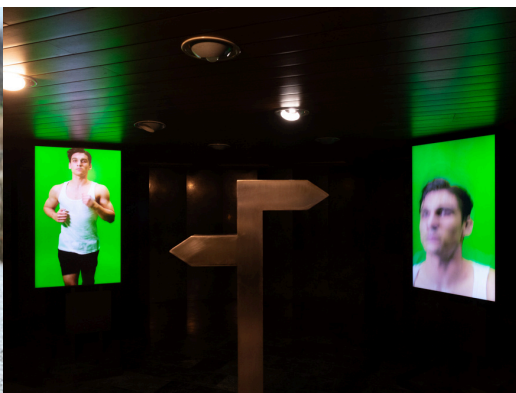
– Maxim Muchow
10.–24. 7. 2025, Ostrava

Leperiben

1.–31. 8. 2025, Praha

Výstava Co všechno jsou Předlice?

5.–19. 12. 2025, Praha

< DIVADELNÍ SKUPINA ARA ART >

Divadelní skupina ARA ART pokračovala v roce 2025 v uvádění svého autorského repertoáru i v rozvoji nové mezinárodní spolupráce.

Představení Pal e marikli / O placce bylo uvedeno třikrát (v Praze, Plzni a Ústí nad Labem).

Monodrama Dajori / Maminka bylo reprízováno jednou, a to v listopadu v Praze.

Inscenace vypráví příběh romských žen napříč několika generacemi a otevírá témata identity, rodinné paměti i postavení žen v romské komunitě.

European Roma Young Theater Artists and Facilitators 4 Inclusion and Empowerment

Divadelní skupina Ara Art vstoupila koncem roku 2024 do společného dvouletého projektu pěti evropských romských divadelních skupin (Ara Art – CR, Rampa Prenestina – IT, Independent Theatre – HU, Ternipe – SK, Giuvlipen – ROM), který je zaměřen na mladé Romy a Romky. Těžiště naší divadelní práce v roce 2025 bylo tedy s tímto projektem úzce spjato. Jeho cílem je rozšířit základny divadelních souborů o mladé Romy a Romky, profesionální divadelníky a divadelnice, kteří vytvoří divadelní představení odrážející současná témata

mladých Romů a Romek. Materiál pro tvorbu představení jsme v průběhu roku 2025 získávali pomocí realizace workshopů pro skupiny mladých lidí, vedených nově složenými týmy mladých profesionálů a profesionálek.

Nejprve jsme vybrali skupinu šesti mladých herců a hereček, pro něž jsme připravili několik lokálních i mezinárodních facilitačních výcviků (Bukurešť – 01/2025, Praha 02,03/2025, Budapešť 05/2026) a také master class s hudebníci a etnomuzikoložkou Petrou Gelbart (07/2025). V rámci facilitačních výcviků jsme se zaměřili především na strukturu plánovaných workshopů a samozřejmě na schopnost mladých profesionálů a profesionálek bezpečně provést mladé lidi divadelními cvičeními, skrze něž účastnictvo svá

spoločenská témata
reflektovalo a pojmenovávalo.
V období od března
do prosince 2025 jsme tak
realizovali 8 workshopů pro
celkem 200 mladých lidí,
především Romů a Romek.
V prosinci jsme tak
disponovali souborem témat,
která jsou základem
vznikajícího divadelního
představení, jehož premiéra je
plánována na září 2026.

**Herecký soubor Divadelní
skupiny Ara Art nyní pracuje
ve složení:**

**Pavína Matiová
Izabela Chalupníková
Marie Oláhová
Sára Maďarová
Michal Žolták
Nicolas Ferenc
Gagik Čilingaryan**

Vzdělávání

◀ LEADERSHIP ▶

V roce 2025 jsme dokončili program Leadership Youth Roma Academy. V rámci tohoto dvouletého programu se 25 mladých talentovaných lidí z celé České republiky společně pravidelně setkávalo a vzdělávalo v oblasti lidských práv. Součástí programu byl i osobní mentoring, kde se každý z účastníků mohl rozvíjet a pracovat na svých konkrétních osobních cílech.

Setkání v Praze s názvem „**I já můžu být hlasem své komunity**“ (březen 2025) bylo zaměřeno především na občanskou participaci, romskou reprezentaci a aktivní zapojení do veřejného života. Účastníci zde představovali pokrok ve svých vlastních

komunitních projektech, učili se prezentovat své nápady a získávali zkušenosti s veřejným vystupováním a vedením diskuse. Součástí programu byla setkání s romskými lídry a dalšími osobnostmi veřejného života, kteří s mladými lidmi sdíleli své zkušenosti s občanským angažmá, obhajobou práv menšin a prosazováním společenských změn. Významnou součástí programu byly také sebezkušenostní workshopy a techniky divadla utlačovaných, které účastníkům pomáhaly lépe pojmenovat vlastní potřeby, rozpoznávat diskriminační situace a hledat způsoby, jak na ně reagovat. Účastníci si z Prahy odnesli především větší sebevědomí při formulování vlastních názorů, schopnost vést dialog, prezentovat své projekty a aktivně se zapojovat do dění

ve svých komunitách. Závěrečné setkání „**Jsme také Evropané**“ v Bruselu (říjen 2025) přeneslo získané zkušenosti do evropského kontextu. Jeho cílem bylo ukázat mladým Romům a Romkám, že mohou být aktivními občany nejen na místní či národní úrovni, ale také v rámci Evropské unie. Účastníci navštívili evropské instituce a setkali se s poslanci Evropského parlamentu, kteří se dlouhodobě věnují lidskoprávním tématům a otázkám rovnosti. Důležitou součástí programu bylo také mezinárodní síťování a workshop realizovaný ve spolupráci s organizací ERGO Network, zaměřený na možnosti, jak mohou mladí Romové a Romky ovlivňovat evropské politiky a zapojovat se do mezinárodních iniciativ. Prostřednictvím simulace volebního procesu si účastníci prakticky vyzkoušeli fungování demokratických

mechanismů a lépe porozuměli významu voleb a občanské angažovanosti. Bruselské setkání účastníkům pomohlo získat konkrétní představu o fungování Evropské unie, jejím vlivu na každodenní život i možnostech, které nabízí mladým lidem. Mnozí účastníci uváděli, že díky programu lépe porozuměli vztahu mezi evropskou a domácí politikou a získali větší motivaci aktivně se účastnit voleb a veřejného života. Vedle nových znalostí si odnesli také cenné kontakty, inspiraci od zkušených odborníků a pocit, že jejich hlas má význam nejen v jejich vlastní komunitě, ale i v širším evropském prostoru.

Dokončení Leadership Youth Roma Academy pro nás bylo velkou radostí – během dvou let jsme pozorovali a mohli přispívat k úžasnému růstu mladých osobností. Nyní se těšíme na další spolupráci s nimi osobně i s jejich domovskými organizacemi, se kterými mohou společně realizovat své vize.

Projekt byl podpořen Evropskou unií v rámci mechanismu Erasmust+.

135

proškolených osob
v akreditovaných programech

300+

účastníků kurzů a workshopů

20

zapojených organizací

◀ VZDĚLÁVÁNÍ PRO ODBORNÍKY A VEŘEJNOST ▶

Nabízíme širokou škálu vzdělávacích programů, školení a workshopů včetně kurzů akreditovaných Ministerstvem práce a sociálních věcí. Jejich kompletní aktuální seznam je k dispozici na našem webu araart.cz v sekci “vzdělávání”.

Lidská práva

Agenda obhajoby a prosazování lidských práv, především práv romského obyvatelstva se specifickým důrazem na obzvláště zranitelné skupiny – LGBTQ+ romskou menšinu a romské ženy a dívky – představovala i v roce 2025 klíčovou oblast naší činnosti. Konkrétní aktivity jsme realizovali v rámci tří koncepčních forem, které se v praxi vzájemně doplňovaly nebo propojovaly:

- ◀ **servisně – interveční činnosti**
- ◀ **koncepční a metodické činnosti**
- ◀ **osvětové – vzdělávací činnosti**

Současně jsme nadále vyvíjeli úsilí v prosazení uplatňování principu intersekcionality jako důležitého předpokladu efektivního řešení situací osob čelících souběhu několika forem diskriminace a sociálního znevýhodnění.

◀ **SERVISNĚ- INTERVENČNÍ OBLAST** ▶

V rámci této oblasti byla nadále poskytována podpora a pomoc prostřednictvím činností krizové intervence a dočasného ubytování v tréninkovém bytě, bezplatného právního poradenství a zprostředkováním peer konzultací formami, které lidé preferovali – osobně, telefonicky, e-mailem nebo přes online poradnu Řeknu.to jako prostoru zajišťujícímu

anonymitu, bezpečí a důvěrný přístup LGBTQ+ Romům a Romkám, jejich blízkým a romským ženám zažívajícím domácí nebo partnerské násilí.

<ANONYMNÍ PORADNA ŘEKNU.TO>

ROMA LGBTQ+

74

klientek a klienů z romské
LGBTQ+ komunity

236

celkový počet intervencí

16 – 50+

věkové rozpětí

Gender

82%

Muži

18%

Ženy

Způsob kontaktu

61%

Online chat

12%

Telefonický kontakt

27%

kombinovaná forma (chat,
telefonický kontakt, e-mail)

CZ, SK, UA

územní působnost

ROMSKÉ ŽENY

8

klientek

22

celkový počet intervencí

16 – 50+

věkové rozpětí

CZ

územní působnost

**Způsob
kontaktu**

kombinovaná forma – chat
a telefonický kontakt

2

počet osob, kterým bylo
poskytnuto ubytování

TRÉNINKOVÝ BYT

Poskytování dočasného ubytování pro lidi z romské LGBTQ+ komunity, kteří se ocitli v kritické situaci v důsledku ohrožení nebo ztráty bydlení, spadá do okruhu činností krizové intervence.

V bytě s kapacitou pro 4 osoby je kromě ubytování poskytováno základní poradenství, lifekoučink, peer podpora, doprovod/asistence a zprostředkování specializovaných služeb v případě potřeby.

2

počet osob, kterým bylo
zprostředkováno zaměstnání

50+

celkový počet poskytnutých
intervencí

◀ **BEZPLATNÉ PRÁVNÍ PORADENSTVÍ A PODPORA** ▶

Agendu poskytování bezplatného poradenství a pomoci zastřešoval jeden interní zaměstnanec a od první poloviny roku na základě naší angažovanosti v oblasti boje proti diskriminaci, protiromskému rasismu a intersekcionalitě nabídl pro bono služby v prospěch naší cílové skupiny advokát z advokátní kanceláře, se kterým jsme navázali aktivní spolupráci.

Celkový počet evidovaných případů včetně těch, které jsme řešili z vlastní iniciativy, se týkal 45 lidí. Více než 60% případů, které jsme řešili, vyžadovaly intenzivnější a

dlouhodobější práci z důvodu závažnosti problémů, s nimiž se na nás klienti obraceli. Především se jednalo o skupinu lidí, kteří nás opakovaně kontaktovali, případně jsme jim poskytovali dlouhodobější podporu a poradenství.

Tematicky se cca 42% případů týkalo nerovného přístupu v oblasti bydlení, 31% podnětů se týkalo oblasti poskytování zdravotní péče. Součástí této sféry bylo poskytování právní pomoci při žádostech týkajících se odškodnění za neoprávněné sterilizace. Problémy nerovného přístupu resp. nerovného zacházení v oblasti sociální péče a služeb a vzdělávání se týkaly přibližně 20% případů a 14% představovalo problémy nerovnosti a diskriminace v oblasti přístupu ke zboží a službám.

Z hlediska teritoriálního pokrytí nás nejčastěji kontaktovali lidé z Hlavního města Prahy, dalšími nejčastějšími kraji byly Moravskoslezský, Plzeňský a Ústecký. Formát komunikace byl telefonický a emailový.

< KONCEPČNÍ A METODICKÁ ČINNOST >

Permanentní pozornost v této oblasti jsme věnovali ústředním a vzájemně se prolínajícím tématům: boje proti anticiganismu / romskému rasismu, boje proti předsudečnému násilí a nenávistným projevům a uplatňování intersekcionality na úrovni veřejných politik.

Nejčastěji využívanou platformou kde jsme jako nominovaní členové/členky

návrhy, připomínky a doporučení byla Pracovní skupina pro bezpečnost Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a vládní Pracovní skupina pro lidská práva zřízená na úrovni oboru lidských práv a ochrany menšin ÚV ČR.

Konkrétní výstupy v podobě souboru 73 strategických opatření nazvaných Strategická doporučení k celistvému řešení problému předsudečného násilí a nenávistných projevů, na kterých jsme se spolupodíleli, **byly vzaty na vědomí Vládou ČR.**

V tématu boje s anticiganismem/romským rasismem jsme začali vytvářet praktickou brožuru aktivit neformálního vzdělávání mládeže a lidí pracujících s mládeží. Tento iniciativní výstup v elektronické verzi bude dostupný koncem

< OSVĚTOVÁ A VZDĚLÁVACÍ ČINNOST >

S ohledem na širší nabídku specifických vzdělávacích programů akreditovaných na Ministerstvu práce, sociálních věcí ČR se ve sféře vzdělávání zásadně posílila naše pozice tím, že od května 2025 jsme ve smyslu zákona o úřednících akreditovanou vzdělávací institucí na Ministerstvu vnitra ČR. Kromě kulturních aktivit připomínajících si historicky významné dny romské

menšiny, které plnily i osvětový rozměr jsme kontinuálně pokračovali v osvětě týkající se boje proti diskriminaci, nenávistným protiromským projevům a předsudečnému násilí. Poslední fází informační kampaně byla série tematicky laděných videospotů zaměřených diskriminaci romské populace na trhu práce, nerovného přístupu k veřejným službám včetně toho jak se bránit před protiromskými projevy v online i offline prostředí. Video jsou souhrnně k dispozici na našem YouTube kanálu.

< PRAGUE PRIDE 2025 >

Dlouholetá aktivní spolupráce se spolkem Prague Pride rezonovala zejména při přípravě a realizaci Prague Pride Festivalu.

Celkový program festivalu zahrnoval vystoupení queer romských i neromských umělců, drag performers, hudebníků a tanečníků, jakož i diskuse o tématech identity,

Naše zapojení ARA ART zviditelnilo témata diskriminace a postavení queer Romů – tedy šlo

o programové prolínání kultury, artivismu a komunitní podpory. Součástí programu byl info-stánek, kde jsme prezentovali celkovou činnost naší organizace, programy a aktivity, které realizujeme ve prospěch LGBTQ+ romské komunity. V neposlední řadě jsme pořádali oficiální afterparty s názvem House of Roma jako queer romský prostor inspirovaný propojením ballroomové kultury a romské kultury.

< ODA NA KAMES - TO NECHCEŠ >

Realizace projektu:

1. 10. 2023 – 30. 9. 2025

Donor:

Ministerstvo práce a sociálních věcí,
Operační program Zaměstnanost
Plus 2021 – 2027

Rok 2025 byl poslední etapou implementace pěti klíčových aktivit celorepublikového projektu zaměřeného na boj proti nenávistným protiromským projevům a předsudečnému násilí.

V aktivitě monitoringu a analýze nenávistných projevů a předsudečného násilí byl stanoven dílčí cíl přispět k rozšíření úrovně znalostí odborné a široké veřejnosti o problematice nenávistných projevů v kontextu intersekcionalní diskriminace romské menšiny, zvláště v online prostředí.

Za celkové období od prosince 2023 do července 2025 bylo v online prostoru prostřednictvím aplikace MediaBoard zmapováno a analyzováno **10 644 článků** a příspěvků, které naplňovaly parametry **nenávistných protiromských projevů nebo/i předsudečného násilí**. Data byla základem pro zpracování analytického výstupu.

Za účelem efektivnějšího a adresnějšího poskytování služeb lidem zejména z prostředí sociálně vyloučených lokalit jsme poskytli komplexní 40hodinový vzdělávací program pro pracovníce a pracovníky v oblasti poskytování sociálních služeb a sociální práce. Z celkového počtu 61 osob program absolvovalo 57 lidí, kteří získali osvědčení z každého vzdělávacího tématu.

Detailnější popis osvětově-informačních aktivit, bezplatné právní pomoci a poradenství je představeno v předešlém textu.

Předmětem poslední klíčové aktivity advokační práce bylo zintenzivnění odborného a veřejného dialogu o potřebnosti systémových řešení proti přetrvávajícímu anticiganismu/romskému rasismu. V tomto směru jsme pokračovali v připomínkování dokumentů legislativní a nelegislativní povahy. Iniciovali jsme jednání se zástupci a zástupkyněmi ÚV ČR k tématu protiromských projevů. Také byl vypracován obsáhlý analytický dokument a zorganizovali jsme národní kulatý stůl za účasti odborné a občanské veřejnosti, zástupkyně EK pro Akt o digitálních službách v ČR, ředitele Odboru lidských práv a ochrany menšin ÚV ČR,

zástupce oddělení lidských práv, koordinace, adaptace a integrace a projektového týmu ARA ART. Kompletní analytický výstup, krátké shrnutí i prezentace z výše zmíněného národního kulatého stolu jsou dostupné na našich webových stránkách.

10 644

zanalyzovaných článků /
příspěvků

Komplexní analytická zpráva

Zorganizován celonárodní
kulatý stůl

40

hodinový vzdělávací program v
akreditovaných tématech

57

lidí absolvujících sérii školení

PODPORA ZABYDLOVÁNÍ (LGBT) ROMSTVA V BYTOVÉ NOUZI >

Klíčová je spolupráce s pronajímateli a veřejnými institucemi pro odstranění předsudků a zajištění udržitelného bydlení.

Realizace projektu:

1. 9. 2025 – 30.6.2028

Donor:

Ministerstvo práce a sociálních věcí,
Operační Program Zaměstnanost
Plus 2021 – 2027

Projekt řeší bytovou nouzi queer Romů a Romek, kteří čelí intersekcionalní diskriminaci.

Cílem je poskytnout stabilní bydlení až v 16 domácnostech a zajistit komplexní podporu sociální stabilizace a ekonomické samostatnosti. Vychází z principu „Housing First“ a zahrnuje finanční, právní, praktickou a psychologickou pomoc.

<ARA ART A MÉDIA>

Nejvýraznější mediální pozornost získala organizace v dubnu v souvislosti s Mezinárodním dnem Romů. ARA ART v tomto období upozorňovalo na výrazné osobnosti romské kultury a veřejného života, například v Deníku N nebo v magazínu Vogue. Osobnosti vystoupily v rámci nového formátu události ROMx, který propojoval kulturu, veřejnou debatu a romské osobnosti.

Dalším výrazným obdobím bylo září, kdy organizace představila na kulatém stole analýzu zaměřenou na protiromské a nenávistné projevy v online prostoru. Téma rezonovalo v celostátních médiích, včetně a ČT a Radiožurnálu.

7,7 mil.
celkového dosahu

313
mediálních výstupů

Mediální pozornost vyvolalo také veřejné vyjádření ARA ART a dalších romských a lidskoprávních organizací k debatě o možném jmenování Filipa Turka ministrem zahraničních věcí. Organizace se vůči této možnosti veřejně ohradily a upozorňovaly na rizika normalizace nenávistných a extremistických postojů ve veřejném prostoru.

Ředitel organizace ARA ART David Tišer byl během roku opakovaně citován a zmiňován v médiích také v souvislosti s protestním shromážděním na Staroměstském náměstí

a dalšími veřejnými aktivitami zaměřenými na lidská práva, postavení romské komunity a ochranu menšin.

Pozornost médií si získala také nově vzniklá Rada Romů města Plzně, u jejíhož založení naše organizace stála. Vznik rady byl prezentován jako důležitý krok k většímu zapojení Romů a Romek do veřejného a politického života na lokální i celorepublikové úrovni.

Irena Bihářiová na ROMx: „Ukázala jsem, že Romka může vést politickou stranu“

Mediální spolupráce + ODEBRAT

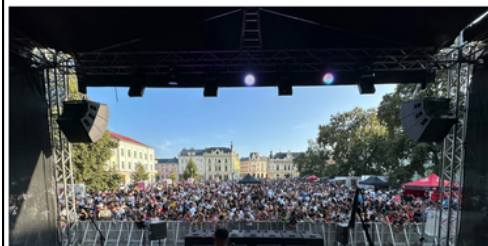
Nemít předsudky nestačí. Romské děti potřebují podporu, aby se za svůj původ nestyděly

Jak se pozná rasismus? Nikdy už se chci, kdy zastavím rasismus, už už ji mám! Lidé, kteří se rasismu a rasismu nikdy neobjeví se schovávají a popularizují rasismus Petru Gellert v rozhovoru pro Vogue CZ mluví o předsudcích, rasismu (rasistické školení) i rasistické atmosféře v ČR, kde dlouhodobě žije.

Ostrava ožije romskou kulturou: ARA FEST již potřetí nabídne výstavu i koncerty zdarma

ROMA 09. července 2025 Čtení na 1 minutu

Památku obětí romského holocaustu připomíná v Praze výstava fotek a videí

ČTK 1. 8. 2025 19:33

Památku obětí romského holocaustu připomíná v centru Prahy výstava fotografií i videí. Je součástí pietní akce Lepení: My nezapomínáme, která se koná k připomenutí vyhlazení takzvaného cikánského tábora v Osvětimi-Březince v noci z 2. na 3. srpna 1944.

<CHCEME RŮST: STRATEGICKÝ ROZVOJ ORGANIZACE>

Doba realizace projektu:

1. 11. 2024 – 31. 10. 2026

Registrační číslo projektu:

CZ.03.02.03/00/24_073/0004581

Financováno Evropskou Unií,
Operační program
Zaměstnanost Plus

V rámci projektu budování kapacit jsme pokračovali v posilování odborného zázemí organizace i rozvoji spolupráce napříč kulturním sektorem. Důležitým pilířem projektu je fungující kulturní platforma sdružující 15 romských a proromských organizací z celé České republiky. Platforma

vytváří prostor pro sdílení zkušeností, vzájemnou podporu a společné prosazování systematických změn v oblasti kultury s cílem posílit zastoupení, participaci a podmínky pro romské umění a kulturu.

Součástí projektu bylo také průběžné vzdělávání zaměstnanců a rozvoj jejich odborných kompetencí. Byly realizovány jazykové kurzy angličtiny a romštiny, odborné vzdělávání v oblasti krizové intervence a první pomoci, školení zaměřená na efektivnější organizaci práce, automatizaci a modelování procesů či grafický design. Zaměstnanci se dále účastnili kurzů zaměřených na management v umění a kultuře a specializovaných vzdělávacích programů, například divadelního antropologického kurzu.

ROZVAHA

Označení	AKTIVA	číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k posled. dni účetního období
a	b	c	1	2
A.	Dlouhodobý majetek celkem Součet A.I. až A.IV.	1		
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	2		
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	3		
A. III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	4		
A. IV.	Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	5		
B.	Krátkodobý majetek celkem Součet B.I. až B.IV.	6	7 362	11 084
B. I.	Zásoby celkem	7	34	102
B. II.	Pohledávky celkem	8	15	27
B. III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	9	7 313	10 955
B. IV.	Jiná aktiva celkem	10		
	Aktiva celkem Součet A. až B.	11	7 362	11 084

Označení	PASIVA	číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k posled. dni účetního období
a	b	c	3	4
A.	Vlastní zdroje celkem Součet A.I. až A.II.	12	367	9 950
A. I.	Jméni celkem	13	134	9 607
A. II.	Výsledek hospodaření celkem	14	233	343
B.	Cizí zdroje celkem Součet B.I. až B.IV.	15	6 995	1 134
B. I.	Rezervy celkem	16		
B. II.	Dlouhodobé závazky celkem	17	114	114
B. III.	Krátkodobé závazky celkem	18	6 881	1 020
B. IV.	Jiná pasiva celkem	19		
	Pasiva celkem Součet A. až B.	20	7 362	11 084

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Označení		Číslo řádku	Činnosti		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
			5	6	7
A.	Náklady	1			
A. I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	2	6 968	63	7 031
A. II.	Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	3			
A. III.	Osobní náklady	4	8 083		8 083
A. IV.	Daně a poplatky	5	5		5
A. V.	Ostatní náklady	6	132		132
A. VI.	Odписy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	7			
A. VII.	Poskytnuté příspěvky	8			
A. VIII.	Daň z příjmů	9			
	Náklady celkem Součet A.I. až A.VIII.	10	15 188	63	15 251
B.	Výnosy	11			
B. I.	Provozní dotace	12	14 743		14 743
B. II.	Přijaté příspěvky	13	38		38
B. III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	14	5	565	570
B. IV.	Ostatní výnosy	15	10		10
B. V.	Tržby z prodeje majetku	16			
	Výnosy celkem Součet B.I. až B.V.	17	14 796	565	15 361
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním ř. 17 - (ř. 10 - ř.9)	18	-392	502	110
D.	Výsledek hospodaření po zdanění ř. 18 - ř. 9	19	-392	502	110

< FINANČNÍ PODPORA >

Děkujeme za finanční podporu všem našim donorům.

Státní fond kultury ČR

Úřad vlády České republiky

Město Plzeň

OSTRAVA!!!

Praha

ERIAN
EUROPEAN ROMA
INSTITUTE FOR ARTS
AND CULTURE

THE
SIGRID
RAUSING
TRUST

Financováno
Evropskou unií

Evropská unie (Erasmus+)
Evropská unie (OPZ+)
Statutární město Plzeň
Městský obvod Plzeň 3
Plzeňský kraj
Statutární město Ostrava
Moravskoslezský kraj
Městská část Moravská Ostrava – Přívoz
Ministerstvo kultury
Státní fond kultury

Úřad vlády ČR
Magistrát hl. m. Prahy
Městská část Praha 1
Městská část Praha 3
Městská část Praha 5
Sigrid Rausing Trust
Bader Philanthropies
Minority Rights Group
European Roma Institut
for Arts and Culture

ARA ART, z.s. | Právní forma: zapsaný spolek
Sídlo: Na Václavce 1136/8, 150 00, Praha 5
IČ: 01188461 | Založeno: 25. 10. 2012

Statutární orgán: Výbor spolku ve složení Pavlína Matiová, Veronika Šafránková, Michal Žolták

ARA ART, z.s. | Právní forma: zapsaný spolek

Sídlo: Na Václavce 1136/8, 150 00, Praha 5

IČ: 01188461 | Založeno: 25. 10. 2012

Statutární orgán: Výbor spolku ve složení Pavlína Matiová, Veronika Šafránková, Michal Žolták

